

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A CINCEA

CAUZA S.M. v. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 56353/15)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

6 februarie 2025

Această hotărâre este definitivă, dar poate suferi modificări de formă.

© Această traducere îi aparține Direcției agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova. Originalul se găsește în baza de date HUDOC. Orice preluare a textului se va face cu următoarea mențiune: „Traducerea acestei hotărâri a fost efectuată de către Direcția agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova”.

În cauza S.M. v. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a cincea), întrunită într-un Comitet compus din:

Gilberto Felici, *Președinte*,

Diana Sârcu,

Mykola Gnatovskyy, *judcători*,

și Martina Keller, *Grefier adjunct al Secției*,

Având în vedere:

cererea (nr. 56353/15) *versus* Republica Moldova, depusă la Curte la 1 octombrie 2015 în conformitate cu Articolul 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) de către un cetățean al Republicii Moldova, S.M. („reclamantul”), născut în anul 1976, care locuiește la Chișinău și care a fost reprezentat de către dl V. Rusu, avocat în Chișinău;

decizia de a comunica plângerea în baza Articolului 8 din Convenție Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”), reprezentat de către Agentul său, dl O. Rotari, și de a declara inadmisibil restul cererii;

observațiile părților;

informația oferită Guvernului Republicii Moldova, potrivit căreia cauza a fost transmisă spre examinare unui Comitet;

Deliberând în secret la 16 ianuarie 2025,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

OBIECTUL CAUZEI

1. Cauza se referă la divulgarea unor informații medicale confidențiale despre reclamant de către medicul său, precum și la transmiterea acestor date de către un minister către alte instituții de stat, fără consimțământul reclamantului. Reclamantul a invocat Articolul 8 din Convenție.

2. B. este un medic urolog angajat în cadrul Asociației Medicale Teritoriale Buiucani („AMT”), o instituție medicală de stat, și a fost căsătorit cu verișoara reclamantului. El a depus anterior declarații în calitate de martor în cadrul unui proces penal cu privire la comiterea unei infracțiuni contra patrimoniului, de care era învinuit reclamantul. La 2 februarie 2012, ofițerul de urmărire penală a organizat o confruntare între B. și reclamant. La începutul interviului, ofițerul de urmărire penală l-a întrebat pe B. dacă îl cunoștea pe reclamant; în caz afirmativ, când și în ce împrejurări s-au cunoscut. B. a răspuns că îl cunoștea pe reclamant de aproximativ 16 ani, de când îl văzuse în casa fostului său socru. Tatăl reclamantului l-a rugat pe B. să trateze reclamantul, iar el l-a tratat de o afecțiune cu transmitere sexuală. B. a mai spus că mama reclamantului îl numea hoț și consumator de droguri și că toată lumea era atentă ca reclamantul să nu fure ceva din casă.

3. Reclamantul a depus o cerere la Ministerului Sănătății („Ministerul”), descriind evenimentele, în special cele referitoare la datele medicale divulgate de către B. cu privire la boala cu transmitere sexuală a reclamantului. Ministerul a transmis plângerea reclamantului către AMT, care a transmis-o, la rândul său, către Direcția generală asistență medicală și socială din mun. Chișinău („DGAMS”) și către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal („CNPDCP”). La 5 mai 2012, CNPDCP a răspuns că B. nu era în drept să dezvăluie ofițerului de urmărire penală informații despre starea de sănătate a reclamantului, care nu fuseseră solicitate în mod expres și, în orice caz, nu a fost furnizată o justificare pentru necesitatea de a obține detalii despre diagnosticul reclamantului, infracțiunea investigată fiind de natură economică. Referitor la transmiterea de către minister a plângerii reclamantului, care includea informațiile medicale personale ale acestuia, către alte instituții medicale, CNPDCP a constatat că, în absența consimțământului expres al reclamantului sau a unor circumstanțe speciale care impuneau divulgarea în conformitate cu o obligație legală, aceste informații nu puteau fi difuzate în mod legal către alte instituții.

4. Reclamantul a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății, AMT și CNPDCP, prin care a solicitat recunoașterea încălcării dreptului său de a nu fi divulgate informații medicale sensibile despre sănătatea sa, mai întâi de către B., iar ulterior de către minister atunci când a transmis plângerea sa către AMT și CNPDCP. Fiind audiat în calitate de intervenient, B. a declarat că fusese avertizat de către ofițerul de urmărire penală cu privire la răspunderea penală pentru declarații false și s-a simțit obligat să răspundă complet la toate întrebările adresate. În final, instanțele naționale au respins acțiunea reclamantului (decizia definitivă din 1 aprilie 2015 a Curții Supreme de Justiție), motivând că B. nu făcuse declarații în calitate de medic din cadrul respectivei instituții medicale, ci acționase în calitate de persoană fizică. Mai mult, responsabilitatea pentru încălcarea drepturilor reclamantului îi revenea furnizorului de servicii medicale, care nu era niciuna dintre instituțiile menționate, ci medicul B. În final, informațiile medicale în privința reclamantului trebuiau să fie transmise autorității de investigație în conformitate cu art. 12 alin. (4) lit. (c) din Legea nr. 263 (a se vedea paragraful 9 de mai jos). Deoarece ministerul nu putea examina în mod corespunzător plângerea reclamantului fără implicarea AMT, iar el utilizase calea extrajudiciară de soluționare a litigiilor, transmiterea plângerii sale către AMT nu a reprezentat o ingerință în drepturile reclamantului. În plus, atunci când a solicitat apărarea extrajudiciară a drepturilor sale, reclamantul și-a dat acordul pentru prelucrarea datelor sale cu caracter personal de către instituțiile competente.

5. În luna septembrie 2015, reclamantul a depus o plângere penală împotriva lui B. Urmărirea penală împotriva lui B. a fost în cele din urmă încetată în martie 2017.

6. În cadrul unui proces civil separat, reclamantul a solicitat despăgubiri de la B. pentru prejudiciul moral suferit ca urmare a divulgării informațiilor sale medicale personale. Prin hotărârea din 14 septembrie 2017, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a respins cererea reclamantului ca neîntemeiată. Instanța a constatat că urmărirea penală împotriva lui B. fusese deja încetată și că procesul încheiat prin decizia din 1 aprilie 2015 obținuse autoritatea *res judicata*.

7. Prin decizia sa din 20 februarie 2018, Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 14 septembrie 2017, în partea referitoare la *res judicata*, însă a menținut această hotărâre în partea în care a fost respinsă acțiunea în privința lui B. Instanța a reținut că, fiind acuzat de către reclamant într-o cauză penală, B. nu putea fi limitat în declarațiile sale despre reclamant ca mijloc de apărare. În plus, materialele din dosarul penal erau confidențiale, ceea ce asigura respectarea dreptului reclamantului la protecția datelor sale cu caracter personal. Nicio persoană implicată în urmărirea penală nu a divulgat nimănui din afara investigației informația despre diagnosticul reclamantului. Printr-o decizie definitivă din 12 septembrie 2018, Curtea Supremă de Justiție a respins cererea de recurs depusă de către reclamant.

8. Reclamantul s-a plâns de divulgarea de către medicul său a unor date medicale sensibile despre el către ofițerul de urmărire penală și de transmiterea plângerii sale conținând informații medicale personale de către minister către două instituții de stat.

DREPTUL INTERN PERTINENT

9. În conformitate cu art. 12 din Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului (nr. 263-XVI, în vigoare de la 30 iunie 2006), toate informațiile cu privire la identitatea și starea pacientului, rezultatele investigațiilor, diagnosticul, tratamentul și alte informații personale sunt protejate, chiar și după decesul pacientului. Astfel de informații pot fi divulgate numai cu consimțământul explicit al pacientului. În conformitate cu art. 12 alin. (4) lit. (c), astfel de informații pot fi comunicate la solicitarea motivată a organului de urmărire penală sau unei instanțe, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau a procesului judiciar. De asemenea, astfel de informații pot fi comunicate fără consimțământul pacientului altor autorități (de aplicare a legii, medicale și epidemiologice) în circumstanțe specifice, cum ar fi prevenirea răspândirii bolilor infecțioase, investigarea infracțiunilor, informarea părinților unui minor, precum și implicarea altor medici în tratamentul pacientului. În acest din urmă caz, informațiile sunt împărtășite numai în măsura necesară pentru ca ceilalți medici să ia deciziile adecvate.

10. Potrivit art. 16 din aceeași lege, protecția extrajudiciară a drepturilor pacientului se realizează, după caz, de către Ministerul Sănătății, direcțiile

teritoriale de sănătate, instituțiile medico-sanitare, organizațiile de asigurări de sănătate, asociațiile profesionale ale medicilor, precum și de alte entități prevăzute de lege. Plângerile înaintate împotriva acestor instituții sunt analizate în conformitate cu legislația în vigoare, inclusiv cu dispozițiile legii cu privire la petiționare, iar persoana în cauză este informată cu privire la rezultatul examinării. Orice decizie adoptată poate fi contestată în fața comisiei independente de expertiză profesională medicală creată la nivelul fiecărei instituții.

APRECIEREA CURȚII

I. ADMISIBILITATEA

11. Curtea reține că Guvernul a solicitat ca observațiile reclamantului să nu fie incluse la dosar, deoarece acestea nu au fost formulate într-o limbă oficială a Consiliului European, în conformitate cu Articolul 34 § 3 litera (a) din Regulamentul Curții. Curtea observă că reclamantul nu a solicitat permisiunea utilizării unei limbi neoficiale. Prin urmare, Curtea va examina cauza fără a ține cont de ultimele observații ale reclamantului. Ea reține, totuși, că, prin transmiterea acestor observații într-o limbă neoficială, reclamantul și-a exprimat în mod clar dorința de a continua procedura în fața Curții.

12. Curtea constată că această plângere nu este nici în mod vădit nefondată, în sensul Articolului 35 § 3 (a) din Convenție, nici inadmisibilă din alte motive. Prin urmare, ea trebuie declarată admisibilă.

II. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 8 DIN CONVENȚIE

12. Principiile generale privind protecția împotriva divulgării datelor cu caracter personal au fost rezumate în cauza *Z v. Finlanda* (25 februarie 1997, §§ 94-98, Rapoarte ale hotărârilor și deciziilor 1997-I). Protecția datelor cu caracter personal, inclusiv a informațiilor medicale, este de o importanță fundamentală pentru exercitarea de către o persoană a dreptului la respectarea vieții sale private și de familie, garantat de Articolul 8 din Convenție. Respectarea confidențialității datelor medicale este esențială nu numai pentru protecția vieții private a unui pacient, ci și pentru menținerea încrederii persoanei respective în profesia medicală și în serviciile de sănătate, în general. Fără o astfel de protecție, persoanele care au nevoie de asistență medicală pot fi descurajate să solicite un tratament adecvat, punându-și astfel în pericol propria sănătate (a se vedea *Z.*, pre-citată, § 95, și *Avilkina și alții v. Rusia*, nr. 1585/09, § 45, 6 iunie 2013). Cu toate acestea, interesul unui pacient și al comunității în ansamblul său de a proteja confidențialitatea datelor medicale poate fi depășit de interesul de a investiga și de a urmări

penal infracțiunile, atunci când aceste interese se dovedesc a fi chiar mai importante (a se vedea Z., pre-citată, § 97).

13. Prezenta cauză se referă la divulgarea de informații privind tratamentul reclamantului de o boală cu transmitere sexuală. Curtea constată că o încălcare a confidențialității datelor privind sănătatea cade sub incidența protecției Articolului 8 din Convenție, cu atât mai mult cu cât informațiile divulgate se referă la faptul că reclamantul suferea de o boală cu transmitere sexuală, care este stigmatizată social.

15. Curtea trebuie să stabilească dacă a existat o ingerință în drepturile reclamantului protejate de Articolul 8 din Convenție și dacă o astfel de ingerință a fost prevăzută de lege, a urmărit unul dintre scopurile legitime ale Articolului 8 § 2 și a fost „necesară într-o societate democratică”.

16. Reclamantul a formulat două plângeri separate, și anume cu privire la divulgarea informațiilor sale medicale personale de către B. și cu privire la transmiterea unor astfel de informații de către minister către alte instituții. Curtea va examina pe rând fiecare dintre aceste plângeri.

A. Divulgarea informațiilor personale cu caracter medical ale reclamantului de către B.

14. Curtea reamintește că divulgarea către o terță parte a informațiilor privind starea de sănătate a unei persoane fără consimțământul acesteia constituie o ingerință în drepturile sale protejate de Articolul 8 din Convenție (a se vedea, spre exemplu, *Radu v. Republica Moldova*, nr. 50073/07, § 27, 15 aprilie 2014).

15. Cu referire la divulgarea de către B. a informațiilor medicale personale către ofițerul de urmărire penală, se constată în primul rând că B. a activat în calitate de medic într-o instituție medicală de stat.

16. Guvernul a susținut că, în modul constatat de către instanțele naționale, B. acționase în calitate de persoană fizică, și nu ca reprezentant al AMT și, prin urmare, al statului. Corespunzător, acesta nu a fost un caz de interferență din partea autorităților în drepturile reclamantului. Curtea constată că, într-adevăr, lui B. nu i s-au solicitat oficial informații în calitate de medic atunci când a depus declarații în cadrul procesului penal împotriva reclamantului. În plus, este evident că ofițerul de urmărire penală nu a solicitat nicio informație medicală, ci doar s-a interesat referitor la orice legătură anterioară între martor și inculpat, care era relevantă pentru a determina credibilitatea martorului. Prin urmare, B. nu a fost obligat să comunice informații medicale despre reclamant și cauza nu poate fi examinată ca o ingerință din partea autorităților publice în viața sa privată.

17. Cu toate acestea, Curtea reiterează că, în timp ce obiectul esențial al Articolului 8 din Convenție este de a proteja individul împotriva ingerințelor arbitrare din partea autorităților publice, pe lângă acest angajament negativ primar, pot exista obligații pozitive inerente unui respect efectiv al vieții

private sau familiale și al domiciliului. Astfel de obligații pot implica adoptarea de măsuri în sfera relațiilor dintre indivizi (a se vedea *Király și Dömötör v. Ungaria*, nr. 10851/13, § 60, 17 ianuarie 2017, cu referințele ulterioare).

21. Prin urmare, trebuie să se stabilească dacă autoritățile și-au îndeplinit obligația pozitivă de a proteja drepturile reclamantului împotriva divulgării informațiilor sale medicale sensibile de către un medic. În această privință, Curtea reamintește că principiile aplicabile în cazul unei ingerințe în drepturile reclamantilor garantate de Articolul 8 și cele relevante pentru cauzele examinate în baza obligațiilor pozitive ale autorităților sunt în linii mari similare (*Paketova și alții v. Bulgaria*, nr. 17808/19 și 36972/19, § 163, 4 octombrie 2022).

18. Curtea constată că divulgarea de către B. a unor informații medicale sensibile despre reclamant, pe care le obținuse în cadrul exercitării atribuțiilor sale de medic, a afectat drepturile reclamantului în baza Articolului 8 din Convenție și a impus un răspuns din partea autorităților.

19. Guvernul a susținut, la fel ca și instanțele naționale, că drepturile reclamantului nu fuseseră afectate, deoarece informațiile medicale despre el au fost comunicate în cadrul unei anchete penale și toate materialele din dosar erau acoperite de secretul anchetei. Curtea observă că Legea nr. 263 (a se vedea paragraful 9 de mai sus) permite divulgarea informațiilor personale cu caracter medical unui ofițer de urmărire penală, cu condiția prezentării unei cereri motivate în acest sens. Prin urmare, aparent, legiuitorul moldovean nu a considerat că secretul anchetei care protejează materialele unei cauze penale este în sine suficient pentru a preveni divulgarea fără consimțământ a unor astfel de informații și a prevăzut necesitatea unei cereri motivate pentru a justifica divulgarea acestora. În plus, divulgarea fără consimțământ a unor astfel de informații chiar și unei singure persoane (ofițerul de urmărire penală) a afectat în sine drepturile reclamantului, indiferent dacă o astfel de persoană putea să le transmită în continuare în mod legal sau dacă le distribuise deja. În concluzie, Curtea a constatat anterior încălcări ale drepturilor prevăzute la Articolul 8 ca urmare a divulgării informațiilor personale cu caracter medical organelor procuraturii (*Avilkina și alții*, precitată, § 32).

20. Instanțele naționale și Guvernul au făcut referire la art. 12 alin. (4) lit. (c) din Legea nr. 263 (a se vedea paragraful 9 de mai sus) ca bază juridică pentru acțiunile medicului. Acest articol reglementa posibilitatea de a comunica informații personale medicale organului de urmărire penală în contextul unei cauze penale. Curtea consideră că, în prezenta cauză, nu este necesar să stabilească dacă acțiunile lui B. au avut un temei juridic, deoarece ea se va axa pe faptul dacă răspunsul autorităților la plângerea reclamantului cu privire la acțiunile lui B. a respectat obligațiile lor pozitive prevăzute de Articolul 8 din Convenție.

21. Curtea subliniază faptul că investigația în care era implicat reclamantul se referea la o pretinsă infracțiune împotriva patrimoniului. Nu s-a invocat niciodată că diagnosticul anterior al reclamantului ar fi avut vreo relevanță pentru cauza penală. De asemenea, este evident că ofițerul de urmărire penală nu solicitase vreodată în mod concret informații medicale despre reclamant și nu invocase niciun motiv pentru obținerea unor astfel de informații, astfel cum prevede art. 12 alin. (4) lit. (c) din Legea nr. 263, precitat. Dimpotrivă, B. a oferit voluntar aceste informații, împreună cu alte informații, expunând reclamantul într-o lumină negativă (a se vedea paragraful 2 de mai sus).

22. Instanțele naționale au menționat, de asemenea, că, având în vedere că B. fusese acuzat în cadrul unei cauze penale de către reclamant, el nu putea să se limiteze în declarații în apărarea sa (a se vedea paragraful 7 de mai sus). Cu toate acestea, B. a depus mărturia în cadrul unei cauze inițiate împotriva reclamantului și, în acel moment, el personal nu era acuzat de nicio infracțiune. Abia după ce dezvăluise diagnosticul reclamantului, B. a fost de fapt acuzat de către reclamant.

23. Curtea constată că instanțele naționale au respins plângerea reclamantului, fără a identifica vreun motiv convingător pentru care B. ar fi putut dezvălui în mod legal informații medicale sensibile despre reclamant, astfel încât să prevaleze asupra dreptului său la protecția vieții sale private.

24. Prin urmare, a existat o încălcare a Articolului 8 din Convenție cu referire la răspunsul autorităților la acțiunile lui B.

B. Transmiterea plângerii reclamantului către alte instituții

25. Reclamantul s-a plâns, de asemenea, de faptul că, prin transmiterea către o altă instituție a statului a plângerii sale care conținea informații medicale sensibile, Ministerul divulgase informațiile cu privire la o boală de care suferise anterior altor funcționari din cadrul AMT, care le-au transmis ulterior către DGAMS, de fiecare dată fără consimțământul său.

26. Guvernul a argumentat că atât în fața instanțelor naționale, cât și utilizând calea extrajudiciară de soluționare a litigiilor, reclamantul a consimțit, în esență, la divulgarea datelor sale cu caracter personal. În plus, Ministerul nu ar fi putut examina plângerea sa fără consultarea agențiilor medicale teritoriale competente, inclusiv cea în care activa B.

27. Curtea constată că instanțele naționale s-au bazat pe Legea privind drepturile și responsabilitățile pacientului (a se vedea paragraful 10 de mai sus). Cu toate acestea, se observă că niciun element din această lege nu prevede prezumarea consimțământului unei persoane la divulgarea informațiilor personale cu caracter medical medical în cazul procedurii extrajudiciare de soluționare a litigiilor. Dimpotrivă, potrivit art. 12 din această Lege, informațiile personale cu caracter medical pot fi divulgate doar

cu consimțământul persoanei, care trebuie să fie expres (a se vedea paragraful 9 de mai sus).

În prezenta cauză, reclamantul nu a consimțit în mod explicit la transmiterea informațiilor sale medicale personale către alte instituții.

28. Prin urmare, retransmiterea fără consimțământ de către Minister a plângerii reclamantului, conținând informații medicale cu caracter personal referitoare la acesta, către o altă autoritate publică, care, la rândul său, a transmis-o unei terțe autorități, a constituit o ingerință în exercițiul drepturilor reclamantului garantate de Articolul 8 din Convenție.

29. Astfel cum s-a constatat anterior (a se vedea paragraful 31 de mai sus), reclamantul nu și-a dat consimțământul pentru divulgarea informațiilor medicale sensibile care îl privesc, prin retransmiterea plângerii sale către alte instituții ale statului fără a elimina partea care descria diagnosticul său anterior. De asemenea, nu există nicio bază legală care să permită prezumarea unui asemenea consimțământ.

30. Deși legislația prevedea o serie de excepții care permiteau divulgarea informațiilor medicale personale fără consimțământul persoanei vizate (a se vedea paragraful 9 de mai sus), niciuna dintre aceste excepții nu a fost invocată de către instanțele naționale.

31. Prin urmare, există îndoieli legitime cu privire la conformitatea ingerinței în drepturile reclamantului cu cerințele legii. Totuși, Curtea nu consideră necesar să adopte o concluzie definitivă în această privință, deoarece ingerința a fost, în orice caz, disproporționată.

32. Instanțele naționale au constatat că Ministerul nu putea soluționa în mod eficient plângerea reclamantului împotriva lui B. fără a implica instituțiile medicale subordonate. Totuși, ele nu au explicat de ce, în acest demers, Ministerul a considerat necesar să dezvăluie aspecte confidențiale referitoare la diagnosticul medical anterior al reclamantului. Problema aflată în fața Ministerului era dacă, în absența unei solicitări de informații medicale și a unor motive concrete din partea organului de urmărire penală, așa cum impune legea, B. avea dreptul să divulge orice informație medicală referitoare la reclamant, indiferent de natura afecțiunii în cauză. Prin urmare, Ministerul putea solicita opinia instituțiilor subordonate cu privire la conduita lui B., fără a preciza diagnosticul reclamantului, care era irelevant în acest context. Instanțele naționale nu au demonstrat în mod convingător că Ministerul nu putea analiza în mod rezonabil plângerea reclamantului decât prin divulgarea detaliilor referitoare la diagnosticul său medical, justificând astfel o limitare a dreptului său la respectarea vieții private. Poziția adoptată de către Centrul pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal confirmă această concluzie (a se vedea paragraful 3 de mai sus).

33. În consecință, a avut loc o încălcare a Articolului 8 din Convenție și în ceea ce privește retransmiterea fără consimțământ a plângerii reclamantului, care conținea informații medicale sensibile, către alte autorități ale statului.

APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

34. Reclamantul nu a formulat o cerere cu privire la satisfacția echitabilă. În consecință, Curtea consideră că nu este necesar să i se acorde nicio sumă cu acest titlu.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Decide* a avut loc o încălcare a Articolului 8 din Convenție.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 6 februarie 2025, în conformitate cu Articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Martina Keller
Grefier adjunct

Gilberto Felici
Președinte